

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายในศตวรรษที่ 21 มีการเชื่อมโยงความรู้ ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกเข้าด้วยกัน นอกจากการเรียนในห้องเรียนที่นักเรียนจะเรียนรู้ความรู้ในวิชาหลักแล้ว ยังมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและการทำงานที่นักเรียนต้องเรียนรู้อีกด้วย (พรทิพย์ ศิริภัทรราชย์, 2556, หน้า 52) แต่ในปัจจุบันนี้จะเห็นจากสื่อต่างๆ ว่าเยาวชนไทยมีปัญหาพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม มีการเข้าถึงสื่อลามกอนาจาร (pornography) ได้มากขึ้น ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2551, หน้า 2) แบ่งสื่อลามกอนาจาร ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ 1) สื่อสิ่งพิมพ์ 2) อินเทอร์เน็ต 3) วิทยุกระจายเสียง 4) วิทยุโทรทัศน์ 5) วัสดุเทปโทรทัศน์ 6) ภาพยนตร์ และ 7) โทรศัพท์เคลื่อนที่ อีกทั้งพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นสมบูรณ์ก่อนพัฒนาการทางอารมณ์ สื่อต่างๆ ดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้มีการตื่นตัว ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ดังเช่นจากการเก็บข้อมูลในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20,827 คน พบว่า นักเรียนร้อยละ 43.9 เคยใช้คอมพิวเตอร์เข้าเว็บไซต์โป๊ และร้อยละ 44.8 เคยดูหนังสือโป๊ วิซีดีโป๊ วิดีทัศน์โป๊ และจากการสำรวจในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 19,151 คน พบว่า นักเรียนร้อยละ 70.2 เคยใช้คอมพิวเตอร์เข้าเว็บไซต์โป๊ และร้อยละ 77.5 เคยดูหนังสือโป๊ วิซีดีโป๊ วิดีทัศน์โป๊ ซึ่งเป็นสื่อกระตุ้นทางเพศ (สำนักกระบวนวิชา. กรมควบคุมโรค, 2554, หน้า 5-11) โดยอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียน ลดลงเรื่อยๆ จากในอดีต ใน พ.ศ. 2539 พบว่า อยู่ที่ 18-19 ปี มาเป็น 15-16 ปี ในปัจจุบัน (กิตติพงษ์ แซ่เจ็ง, 2553, หน้า 3) และเป็น 12 ปี ในพ.ศ. 2554 จากการศึกษาพบว่า มีนักเรียนชายเพียงร้อยละ 55.1 เท่านั้น ที่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรก (สำนักกระบวนวิชา. กรมควบคุมโรค, 2554, หน้า 5) นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีอัตราการคลอดบุตรของมารดาที่อายุต่ำกว่า 20 ปี สูงถึงร้อยละ 13.55 ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 ของโลกอันดับ 1 ของเอเชีย สูงกว่าเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 10 นอกจากนี้ ยังพบว่า เด็กหญิงที่ตั้งครรภ์มีช่วงอายุอยู่ในวัยอ่อนเยาว์ลงเรื่อยๆ ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงมากขึ้นทุกๆ ปี

เรื่องเพศ เป็นมุมมองพื้นฐานของมนุษย์ที่มีหลายด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตวิทยา ด้านจิตวิญญาณ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทางด้านวัฒนธรรม การสอนให้นักเรียนเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเพศศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะ การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาที่มีประสิทธิภาพสามารถเตรียมเยาวชนให้ได้รับข้อมูล ความรู้ ที่เหมาะสม กับอายุ และปัจจัยทางวัฒนธรรม นอกจากนี้การเรียนรู้เพศศึกษาที่มีประสิทธิภาพยังเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันการติดเชื้อ HIV การสอนเพศศึกษาเป็นหน้าที่ เป็นความรับผิดชอบของหลายฝ่ายทั้ง โรงเรียน ไม่เฉพาะแต่การสอนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเรื่องกฎระเบียบ การฝึกฝนภายในโรงเรียน หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ อีกด้วย เพราะผู้ปกครองและครอบครัวมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดแนวทาง วิธีการที่บุคคลจะเข้าใจบทบาททางสังคมและบทบาททางเพศ (UNESCO, 2009, p. 1-4)

ในปัจจุบันนี้การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษายังไม่เป็นระบบ ขาดความแน่นอนชัดเจน ขึ้นอยู่กับนโยบายและความพร้อมของโรงเรียน อีกทั้งเรื่องเพศยังเป็นเรื่องที่ถูกมองว่าไม่กล้าพูดคุยกับลูกนักเรียนจึงมักจะต้องเรียนรู้เรื่องเพศเอง ซึ่งทำให้ในบางครั้งได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ครบถ้วน จึงนำไปสู่การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมได้ ในปัจจุบันสื่อเข้ามามีบทบาทต่อวัยรุ่นมากขึ้นเพราะนักเรียนใช้เวลาอยู่กับสื่อมาก แต่สื่อกลับมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ลามกอนาจาร การใช้ภาษาที่หยาบคาย รวมถึงความรุนแรง การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมีความสำคัญมากเพราะนับเป็นส่วนหนึ่งที่จะไปช่วยลดผลกระทบ ซึ่งอาจจะเกิดจากพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เพราะเป็นธรรมชาติที่นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ และความคิด มักจะสนใจในเรื่องเพศ แต่กระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษาในปัจจุบันยังขาดความหลากหลาย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียนในแต่ละพื้นที่ ที่มีบริบททางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันได้ทั้งหมด ยังมีได้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องที่ตนเองสนใจอยากรู้หรือคิดว่าเป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่โดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อว่าเป็นคำถามของใครจากนั้นจึงนำประเด็นที่นักเรียนสนใจดังกล่าวมาเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุย อภิปรายในชั้นเรียน เพื่อหาทางออกร่วมกัน (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2554, หน้า 3-18)

สาเหตุปัญหาทางเพศในวัยรุ่นเกิดจากการอยากรู้ อยากลอง กระแสสื่อต่างๆ ทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ทำให้วัยรุ่นรับรู้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง รับกระแสค่านิยมผิดๆ จากสื่อ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในวัยรุ่น พื้นฐานครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การเอาใจใส่ใกล้ชิด และที่สำคัญที่สุดคือ ขาดคนคอยแนะนำที่ถูกต้อง เหมาะสม แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว สามารถทำได้

โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูต้องคอยดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ทำให้เป็นที่น่าไว้วางใจ สามารถปรึกษาได้ ต้องมีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของไทย สอดส่องควบคุมการบริโภคสื่อ สอนให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ทางเพศ ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้อง เหมาะสม (กมลพรรณ ชีวพันธ์ศรี, 2555, หน้า 1) นอกจากนี้สรรพสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์ (2555, หน้า1) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นเพราะ 1) ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพ่อแม่ ไม่ได้รับการฝึกฝนให้ดูแลตนเองเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ 2) ขาดความรักผูกพันกับพ่อแม่ ไม่รู้สึกผูกพันใกล้ชิด ไม่มีความสุขขณะอยู่ที่บ้าน รวมทั้งพ่อแม่ก็ไม่ได้รับความรู้สึกที่ดีเมื่อลูกอยู่บ้าน ขัดแย้งซึ่งกันและกันเป็นปกติวิสัย จนไม่สามารถสื่อสารทำความเข้าใจอารมณ์จิตใจของกันและกัน 3) นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องปัจจัยที่สามารถเร้าอารมณ์เพศ ไม่รู้เท่าทันอารมณ์เพศของตนเอง ไม่ตระหนักถึงภัยทางเพศเมื่อถูกกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ ทำให้นักเรียนต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกระตุ้นเร้าอารมณ์เพศโดยไม่รู้เท่าทันการแก้ไขป้องกันปัญหาในเรื่องนี้ ต้องเพิ่มโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาคนด้านต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ 4) ไม่สามารถกำหนดขอบเขตในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพศตรงข้ามให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางสังคม 5) ขาดการแนะนำที่เหมาะสมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้สร้างทักษะในการจัดการกับอารมณ์เพศได้อย่างสร้างสรรค์แทนการมีเพศสัมพันธ์เช่น การทำกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย การท่องเที่ยวเล่นกีฬา 6) วัยรุ่นมักใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับตนเองไม่ว่าจะเป็นการอยู่เฉยๆ การคิดถึงแรงดึงดูดทางเพศต่อเพศตรงข้ามของตนเอง คิดเกี่ยวกับเพศตรงข้าม ดูโทรทัศน์ เล่นเกม เข้าอินเทอร์เน็ต ฯลฯ จึงมีผลทำให้เกิดความเครียดซึ่งจะกระตุ้นฮอร์โมนเพศและอารมณ์เพศตามมา

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ยังขาดความรู้เรื่องเพศศึกษา และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาแนะแนวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่
2. กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 410 คน ซึ่งโรงเรียนจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 90 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน นักเรียน 45 คน เรียนจากหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียนนักเรียน 45 คน

2. เนื้อหา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย เป็นเนื้อหาที่ได้มาจากการศึกษาเนื้อหา เรื่องเพศศึกษา จากหลักสูตร และเอกสารทั้งภายใน และภายนอกประเทศ

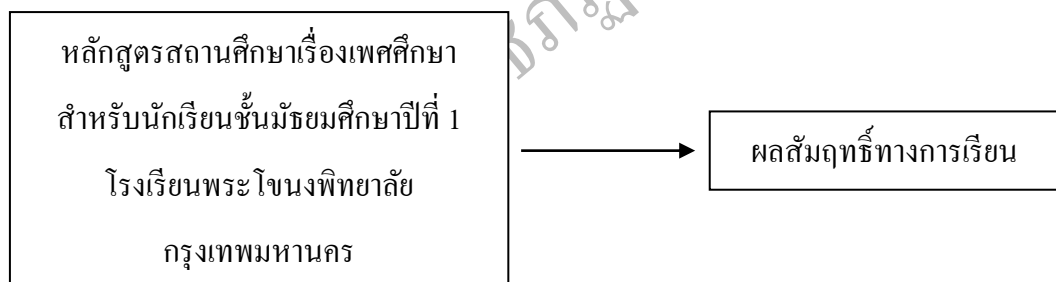
3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภทคือ

3.1 ตัวแปรต้น (independent variable) ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ประสิทธิภาพของหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย หมายถึง เอกสารที่เป็นตัวกำหนดวิธีการหรือแนวทางการจัดการศึกษา เรื่องเพศศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ให้สอดคล้องกับความต้องการ ทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ของนักเรียน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ดังกล่าว ประกอบด้วยเอกสาร 2 ส่วน คือ เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

เอกสารหลักสูตร หมายถึง คู่มือสำหรับครูเพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

เอกสารประกอบหลักสูตร หมายถึง คู่มือสำหรับนักเรียนใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม สังคมของผู้เรียน เป็นการสอนข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ การแสดงออกพฤติกรรมทางเพศ สัมพันธภาพ รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่เหมาะสมต่อเรื่องเพศ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย เรื่องเพศศึกษา โดยวัดจากคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมประจำหน่วยการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาที่เหมาะสมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป